

ДОКЛАД

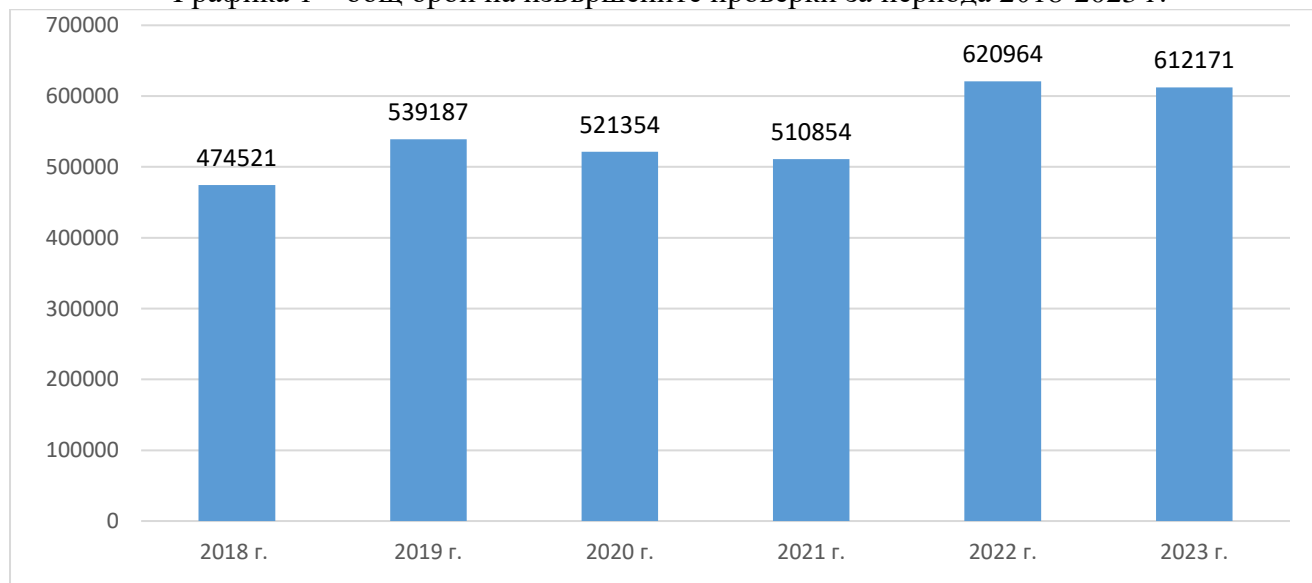
Относно: годишен доклад за дейностите по контрол и опазване на горските територии, дивеча и рибните ресурси в обектите за любителски риболов по реда на чл. 21, ал.4 от Наредба № 1 от 30.01.2012 г. за контрола и опазването на горските територии

I. Контрол на дейностите по опазване на горските територии

През 2023 г. служителите извършващи контрол по опазване на горските територии към ИАГ и РДГ, назначените служители за опазване на ГТ към държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ и техните териториални поделения, в общински горски структури, в горски сдружения и други, са извършили общо 612 171 проверки, със 8793 бр. по-малко от 2022 г.

Проверени са 127 942 обекта за добив на дървесина, 25 410 обекта по чл. 206 от ЗГ, 169 227 превозни средства, 142 247 ловци, 14 931 риболовци и 132 414 други лица. В сравнение с 2022 г. се наблюдава увеличение на проверените обекти за добив на дървесина - с 1146 бр., на риболовците с 1 903 бр., и на физическите лица с 11526 бр. Намаление на извършените проверки има на обектите по чл. 206 от ЗГ с 397 бр., на превозни средства с 20 536 бр., на ловците с 2435 бр.

Графика 1 – общ брой на извършените проверки за периода 2018-2023 г.

За оптимизиране на дейността по контрол, през настоящата година от страна на Изпълнителна агенция по горите ежесечно се извършваха анализи на осъществяваните дейности по контрол и опазване на горските територии в страната, в резултат на което се изготвиха конкретни указания до регионалните дирекции по горите, с цел подобряване и повишаване на дейностите по контрол върху опазване на горските територии, с които приоритетно дейността бе насочена към обектите, в които се извършва добив на дървесина.

Проведени бяха и специализирани проверки, осъществени от служители на ИАГ и на РДГ в териториалния обхват на страната, с фокус насочен върху дейностите по добив на дървесина от горските територии.

Разпоредени, организирани и проведени бяха срещи с ръководствата на органите на МВР по места, с цел планиране и провеждане на съвместни действия по осъществяването на контрол върху опазване на горските територии, движението на дървесината, обектите, в които се преработва и снабдяването на местното население с дърва за огрев, в резултат на което съвместните проверки бяха увеличени с повече от 30 % в сравнение с 2022 г.

Проведени бяха проверки на постъпващата дървесина в обектите по чл. 206 от ЗГ, които преработват над 20 000 куб. м. дървесина годишно и бяха извършени проверки на издадени превозни билети извън горски територии.

Организирано бе национално съвещание по контрола и опазването на горските територии, където бяха набелязани конкретни мерки и действия, целящи подобряване на дейностите по контрол върху опазването на горските територии и дивеча.

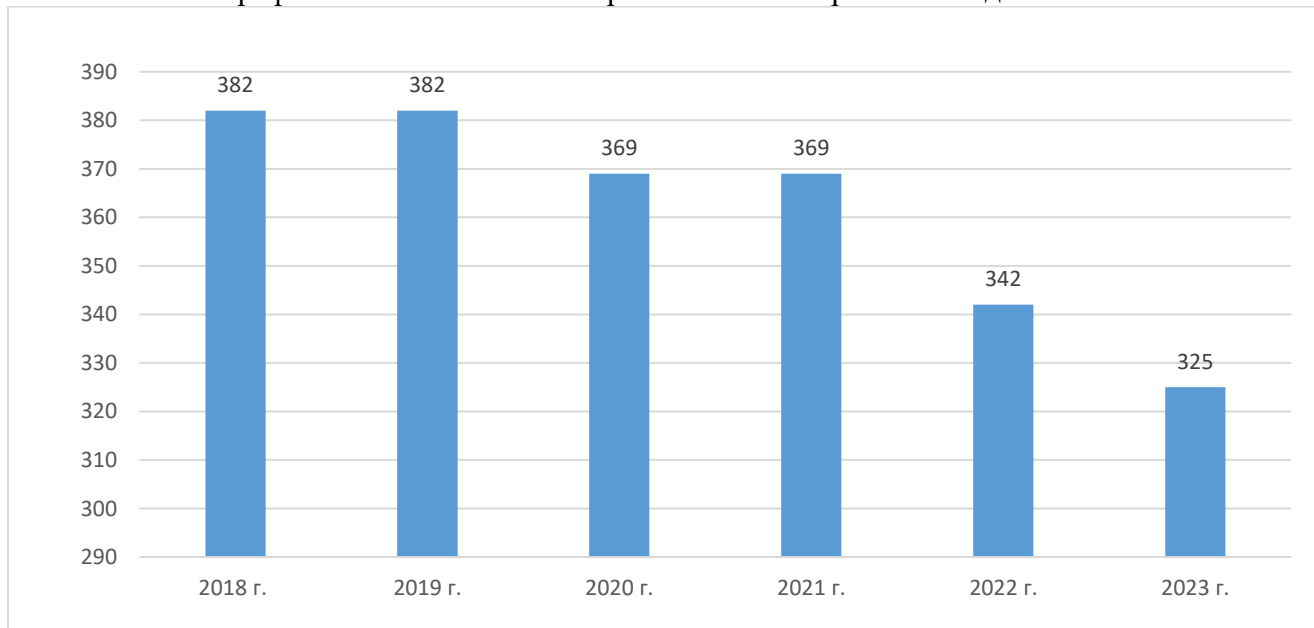
Оптимизирани бяха автоматизираните механизми за обработка на данните в Информационната система на ИАГ, чрез които се следи за издаване на последващи билети в нарушения на заповедта за определяна на образец на превозните билети, за транспорт на дървесина без устройства за проследяване на превозното средство, за издаване на превозни билети с дървесни видове, които не са включени в позвoлителното за сеч и др.

През 2023 г. бяха извършени кръстосани проверки между РДГ. Проверени са 152 обекта по чл. 206 от ЗГ, 381 обекта за добив на дървесина, 269 моторни превозни средства, 73 физически лица, Съставени са 161 констативни протокола и 22 АУАН.

Численост на служителите по контрол и опазване на горските територии и наказания.

През 2023 г. спазването на горското законодателство се е осъществявало от 325 горски инспектори. Видно от графиката по-долу, за поредна година числеността на горските инспектори, които осъществяват непосредствения контрол върху дейностите, извършвани в горските територии намалява.

Графика 2 – численост на горските инспектори за последните 5 г.

В държавните предприятия /ДП/ и техните териториални поделения /ТП/ през изминалата година са изпълнявали служебните си задължения 2271 служители за опазване на горските територии, което е със 77 бр. по-малко от 2022 г.

С 25 бр. са се увеличили лицата за опазване на горските територии – общинска собственост, като в края на 2023 г. техният брой е 349 бр.

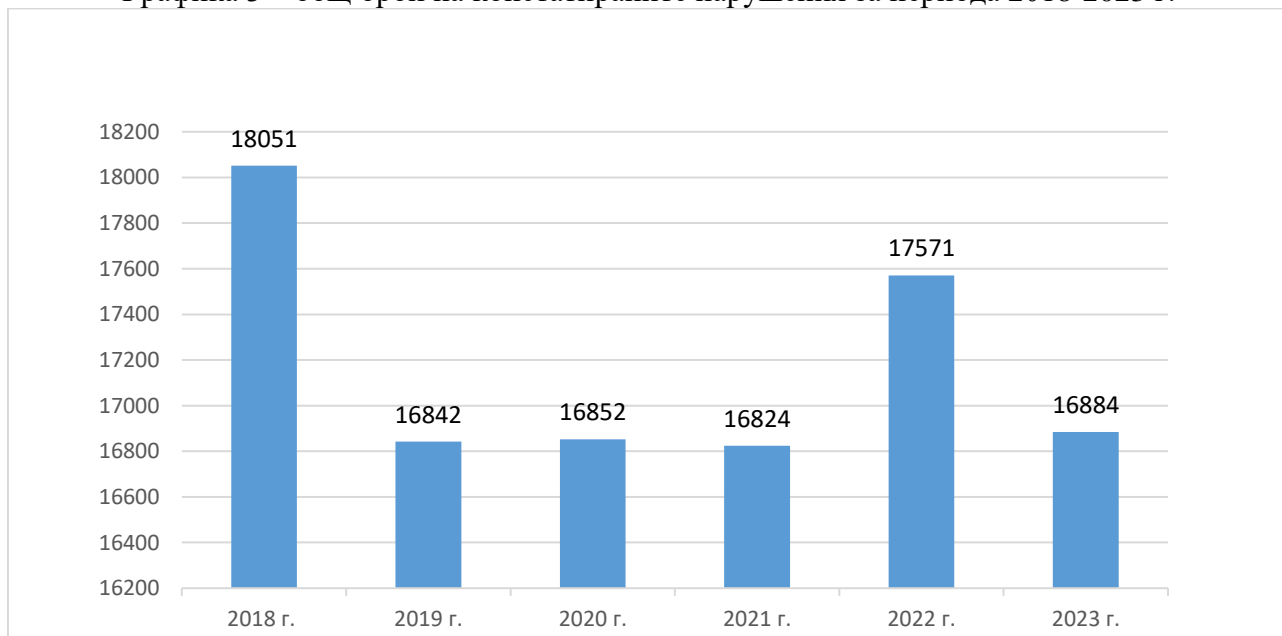
Увеличение с два служителя по опазване се отчита при горските територии частна собственост, като техният брой е 48.

През 2023 г. на 2 горски инспектора са наложени дисциплинарни наказания „предупреждение за уволнение“, 15 служителя са наказани със „забележка“. Дисциплинарни наказания са наложени и на 270 служители от държавните предприятия и техните териториални поделения.

Констатирани нарушения.

През 2023 година установените нарушения са 16 884 бр., което е със 687 бр. по-малко от 2022 г. Съставени са 10 574 акта за установяване на административни нарушения /АУАН/, които са с 2 022 бр. по-малко от 2022 г. За 2258 нарушения не са открити извършителите, а 4 052 бр. нарушения са констатирани с констативен протокол, като в съответствие на сроковете по ЗАНН, се предвижда да бъдат съставени АУАН през 2024 г.

Графика 3 – общ брой на констатираните нарушения за периода 2018-2023 г.

Графика 4 – общ брой съставени АУАН за периода 2018-2023 г.

От общо съставените 10 574 АУАН:

- по Закона за горите са съставени 10 341 бр., от които:

- за добив – 2 081 бр.;
 - за съхранение – 2 504 бр.;
 - за преработка 18 бр.;
 - за транспорт – 2 220 бр.;
 - за разпореждане – 65 бр.;
 - по Наредба 1 за КОГТ – 1 651 бр.;
 - по Наредба 8 за сечите – 214 бр.;
 - за недървесни горски продукти – 100 бр.;
 - за други нарушения по ЗГ – 1 488 бр..
- по Закона за лова и опазването на дивеча са съставени 176 бр.;
- по Закона за рибарството и аквакултурите са съставени 54 бр.;
- за нарушение на Регламент 995/2010 са съставени 3 бр.

Съставени актове по актосъставители:

- 5 537 бр. са от служители в РДГ /средно по 17,2 АУАН на служител/;
- 4 372 бр. са от служители в ТП ДГС/ДЛС /средно по 1,9 АУАН на служител/;
- 406 бр. са от служители на общините /средно по 1.2 АУАН на служител/;
- 90 бр. са от лица на частна лесовъдска практика;
- 169 бр. са съставени от служители на ИАГ.
- 71 преписки са образувани по постановления на Прокуратурата.

Най-много установени с актове нарушения са съставени в района на РДГ Русе – 1 196 акта, РДГ Берковица – 1 099 акта, РДГ Сливен – 901, РДГ София – 821 акта и РДГ Бургас – 802 акта.

Най-малко актове има в района на дейност на РДГ Смолян - 86 бр., РДГ Благоевград – 331 бр., РДГ Шумен – 455, РДГ Пазарджик - 464 бр. и РДГ Велико Търново – 478 акта.

Според собствеността на горските територии с актове са установени следните нарушения:

- 3 214 нарушения в ГТ държавна собственост;
- 276 нарушения в ГТ общинска собственост;
- 1 209 нарушения в ГТ собственост на физически и юридически лица.

Служителите на РДГ са съставили 120 акта за нарушения, извършени от служители на ТП ДГС/ДЛС, 238 акта на лесовъди, практикуващи частна лесовъдска практика и 19 акта на лица, имащи отношение към дейностите по стопанисване и опазване на горски територии, общинска собственост.

През 2023 г. са наложени 31 принудителни административни мерки по реда на чл. 253 от Закона за горите, с 15 бр. по-малко от 2022 г.

Движение на актовете преписки и събираемост на наложените глоби и санкции.

От директорите на РДГ, в качеството си на административно-наказващи органи, са издадени 8 306 наказателни постановления, от които към 31.01.2024 г. са влезли в сила 6427 бр.

Наложени са 157 предупреждения по реда на чл. 28 от ЗАНН, а 29 нарушителя са наказани с безвъзмезден труд в полза на обществото.

В Прокуратурата са изпратени 1 793 преписки, от които 351 са без решение, 1 333 са върнати за административно производство, а по 109 са образувани досъдебни производства.

Обжалвани са 403 наказателни постановления, от които са видоизменени 16 бр., 54 бр. са отменени, 40 бр. са потвърдени и 293 бр. са без решение. Средният процент на обжалваемост в страната е 4,56 %, като най-висок е в РДГ София – 9,5 % и РДГ Берковица – 8,8 %.

От влезлите в сила 6427 наказателни постановления, са наложени парични санкции и глоби в размер на 2 574 895 лв. Събрани са 515 287 лв. което представлява 20 % събираемост, която е с 13 % по-ниска от 2022 г.

Следва да се има в предвид, че от една страна в събраните суми от се начисляват и платени наказателни постановления от изминали години, а от друга страна от сумите от наложените глоби се отчисляват 30 % когато наказателните постановления са заплатени в 30-дневен срок от тяхното издаване.

От друга страна с изменението на Закона за горите, считано от 02.02.2023 г. се повишиха глобите по чл. 266 от ЗГ, като минималната вече е 500 лв., което допълнително е допринесло за намаляване на процента на събираемост.

От системните нарушители събираемостта продължава да е на много ниско ниво, като към момента не се наблюдава особен ефект от извършените промени за въвеждане на принудителен труд в Закона за административните нарушения и наказания.

В РДГ е постъпила информация за 22 издадени присъди, покриващи състава на чл. 235 и 237 от Наказателния кодекс, с 42 бр. по-малко от 2022 г. 18 от тях са издадени в териториалния обхват на РДГ Берковица, 3 бр. в РДГ Русе и 1 присъда в РДГ Благоевград.

Задържани вещи - предмет на нарушенията и вещи - послужили за извършване на нарушенията /общо за страната/.

През 2023 г. с АУАН и констативни протоколи е установена отсечена незаконна дървесина и разпоредителни действия с дървесина с неизяснен произход в размер на 34 161 плътни кубически метра, което е с 278 куб. м. по-малко от 2022 г., като следва да се отбележи, че 10 456 куб. м. са в следствие на незаконни дейности, извършени извън горски територии – предимно земеделски земи, както и земи без характеристика на гора по смисъла на Закона за горите.

Графика 5 – размер на установената незаконно отсечената дървесина за периода 2018-2023 г.

Задържаните вещи през годината са следните:

- фасонирана дървесина - 92 м3;
- обла строителна дървесина – 1 924 м3;
- дърва за огрев – 10 257 пр. м3;
- недървесни горски продукти – 90 122 кг.;
- моторни превозни средства - 308 бр.;
- коне - 32 бр., каруци - 552 бр.;
- моторни триони - 262 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 114 бр.;
- оръжие - 20 бр., други ловни уреди и боеприпаси - 120 бр.;
- едър дивеч - 26 бр., дребен дивеч - 2 бр., дивечово месо - 24 кг., риба 52 кг.

Приходите от продажби на задържани вещи през 2023 г. възлизат общо на 169 151 лв., като РДГ Велико Търново, РДГ Пазарджик, РДГ Сливен и РДГ Кюстендил не са организирали търгове за продажба на отнети вещи.

Част от задържаната дървесина се предоставя по реда на чл. 273, ал.2 и ал. 5 от ЗГ.

Дейност на регионалните дирекции по горите.

През 2023 г. горските инспектори в РДГ са извършили общо 324 469 бр. проверки, с 9 606 бр. повече от 2022 г. Проверени са 24 816 обекта по чл. 206 от ЗГ, 40 594 обекта за добив на дървесина, 100 381 МПС, 43 771 ловци, 14 170 риболовци и 100 737 физически лица.

Горските инспектори и експертите в РДГ са съставили 5 537 акта, което е 52 % от актовете в страната, като през 2023 г. са съставени 1320 акта по-малко от 2022 г.

РДГ	Брой съставени актове
БЕРКОВИЦА	1099
БЛАГОЕВГРАД	331
БУРГАС	802
В. ТЪРНОВО	478
ВАРНА	704
КЪРДЖАЛИ	681
КЮСТЕНДИЛ	596
ЛОВЕЧ	688
ПАЗАРДЖИК	464
ПЛОВДИВ	376
РУСЕ	1196
СЛИВЕН	901
СМОЛЯН	86
СОФИЯ	821
СТ. ЗАГОРА	727
ШУМЕН	455

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законни й произход е в размер на 14 400 м3.

В резултат на извършените контролни дейности от служители на РДГ са задържани следните вещи:

- фасонирана дървесина - 92 м3;
- обла строителна дървесина – 1 325 м3;
- дърва - 4617 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 87 758 кг;
- моторни превозни средства - 148 бр.;
- коне - 10 бр., каруци - 162 бр.;
- моторни триони - 85 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 10 бр.;
- оръжие - 9 бр., други ловни уреди и боеприпаси - 69 бр.;
- риболовни уреди - 10;
- едър дивеч - 14 бр., дребен дивеч - 2 бр.
- коледни елхи – 34 бр.

Дейност на служителите и мобилните екипи в отдел КОГТЗП.

През 2023 г. служителите в отдел КОГТЗП са извършили общо 5 676 бр. проверки, от които 594 обекта по чл. 206 от ЗГ, 998 обекта за добив на дървесина, 1945 МПС, 927 ловци, 7 риболовци и 1205 физически лица.

Съставили са 169 АУАН, като с констативни протоколи са дадени 409 предписания на РДГ за допълнителни проверки и съставяне на актове.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законни й произход е в размер на 6 574 м3.

Задържали са следните вещи:

- обла строителна дървесина - 269 м3;

- дърва - 287 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 6 кг;
- моторни превозни средства - 19 бр.;
- кон - 1 бр., каруци - 17 бр.;
- моторни триони - 8 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 6 бр.;
- оръжие – 4 бр.,
- други ловни уреди и боеприпаси - 19 бр.;
- едър дивеч – 8 бр., дребен дивеч – 3 бр.;
- коледни елхи – 6 бр.;

Дейност на ДП по чл. 163 от ЗГ и техните поделения:

През 2023 г. от служители на ДП и техните поделения са извършени общо 265 767 бр. проверки, от които 80 761 обекта за добив на дървесина, 60 586 МПС, 97 367 ловци, 306 риболовци и 26 747 физически лица.

Съставили са 4 372 АУАН, 1 775 констативни протокола за неизвестен извършител и 476 констативни протокола без АУАН.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законни й произход е в размер на 11 478 м3.

Задържали са следните вещи:

- обла строителна дървесина - 315 м3;
- дърва - 4876 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 998 кг.;
- моторни превозни средства - 137 бр.;
- коне – 21 бр., каруци - 345 бр.;
- моторни триони - 158 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 97 бр.;
- оръжие – 7 бр.,
- други ловни уреди и боеприпаси - 32 бр.;
- едър дивеч – 12 бр.;
- дивечово месо – 24 кг.

Дейност на общински горски структури:

През 2023 г. от служители общинските горски структури са извършени 12 464 бр. проверки, от които 4 721 обекта за добив на дървесина, 4 501 МПС, 182 ловци и 2 649 физически лица.

Съставили са 406 АУАН, 214 констативни протокола за неизвестен извършител и 30 констативни протокола без АУАН.

Установената незаконно отсечена дървесина и разпоредителни действия с дървесина, без документи, доказващи законни й произход е в размер на 1 707 м3.

Задържали са следните вещи:

- обла строителна дървесина - 13 м3;
- дърва - 286 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 1360 кг;
- моторни превозни средства - 4 бр.;
- каруци - 8 бр.;
- моторни триони - 11 бр.;
- други инструменти за дърводобив - 1 бр.;

Дейност на дирекциите на природните паркове.

Проверките от служителите на природните паркове се извършват най-често съвместно със служители на РДГ и ТП ДГС/ДЛС.

Извършени са 1 509 проверки, като са проверени 40 обекта за добив на дървесина, 664 превозни средства, 37 риболовци и 1509 други лица.

През годината срещу служители, осъществяващи контрол и опазване на горските територии са извършени следните по-значими заплахи и посегателства:

В РДГ Благоевград е извършено едно нападение и са отправени заплахи за саморазправа срещу служител на дирекцията. Нанесени са щети на имущество на горски инспектор – счупени стъкла на автомобил и къща.

РДГ Ловеч - при опит да бъде спряно МПС транспортиращо незаконна дървесина, същото се удря в служебен автомобил управляван от служители на РДГ Ловеч, при което служителите на РДГ Ловеч не са пострадали.

РДГ София - При извършване на проверка съвместно с Инспекция по труда на превозни средства, транспортиращи дървесина до ТИР станция, в с. Боерица, общ. Ихтиман, е извършено посегателство (нанесен удар) върху горски инспектор от РДГ София.

РДГ Стара Загора – при опит за проверка на лице носещо ловна пушка, същото е побягнало и след последвалото преследване е възпроизвело стрелба с пушката срещу горски инспектор от РДГ Стара Загора.

За всички извършени случаи на посегателства и нанасяне на имуществени вреди на служители, осъществяващи контрол и опазване на горските територии са уведомени компетентните органи.

Взаимодействие с други институции.

През 2023 г. в резултат на сключените споразумения за сътрудничество и взаимодействие и годишния план на МВР за противодействието на престъпността и нарушенията, свързани с горските, дивечовите и рибните ресурси са извършени общо 20 937 съвместни проверки, което е с 6 012 бр. повече от 2022 г. Проверени са 798 обекта по чл. 206 от ЗГ, 761 обекта за добив на дървесина, 3 179 МПС, 9 270 ловци, 775 риболовци и 6 154 физически лица.

Съставени са 188 констативни протокола и 723 акта, от които 704 по ЗГ, 18 по ЗЛОД и 1 по други закони.

В хода на проверките са установени 1 333 куб. м. незаконно отсечена дървесина и са задържани следните вещи:

- фасонирана дървесина – 30 куб. м.
- обла строителна дървесина - 621 м3;
- дърва – 1 240 пр.м3;
- недървесни горски продукти – 86710 кг;
- моторни превозни средства - 48 бр.;
- коне - 3 бр., каруци - 17 бр.;
- моторни триони - 13 бр.;
- незаконно оръжие – 3 бр.;
- други ловни уреди и боеприпаси – 4 бр.;
- едър дивеч – 5 бр.

Извършени са 66 проверки със служители на Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури, 41 бр. със служители на Изпълнителна агенция „Инспекция по труда“, 86 бр. със служители на Национална агенция за приходите, 56 бр. със служители на МОСВ, 31 бр. с представители на неправителствени организации и 103 бр. с други институции.

Прилагане на Регламент 995/2010.

Регламент 995/2010 се отменя считано от 31.12.2024 г., съгласно Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 година за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите. ИАГ е определена за компетентен орган, заедно с Българска агенция за безопасност на храните.

Като компетентен орган, през 2023 г. Изпълнителна агенция по горите взе участие в дванадесет онлайн срещи по двата регламента, поради това, че двете работни групи са обединени, от които 10 срещи са по Регламент 2023/1115 и 2 срещи по Регламент (ЕС) №995/2010

Във връзка с прилагане разпоредбите на Регламента, през 2023 г. служителите от ИАГ и РДГ са извършили общо 1029 бр. проверки, което е с 47 бр. по-малко от 2022 г.

Представените отчети показват разпределение на извършените проверки по вид на операторите, както следва:

- 405 бр. извършени проверки на оператори, закупили дървесина на корен в страната;
- 384 бр. извършени проверки на собственици на гори или с гори предоставени им за управление, продаващи дървесина в страната от временен склад за първи път;
- 77 бр. проверки на вносителите на дървесина и дървесни продукти, включени в обхвата на регламента.
- Проверени са 160 търговци на дървесина и изделия от дървесина;
- Общо 83 оператора не са имали система за надлежна проверка;
- Съставени са 83 предписания за отстраняване на пропуски при спазването на Регламента;
- Съставени са 5 АУАН за нарушение на Регламент (ЕС) № 995/2010.

С писмо № 99-20 от 09.02.2023 г. на зам.-министъра на министерство на земеделието на Република България до зам.-министъра на Министерство на земеделието и горите на Република Турция беше изпратена информация за съмнения за транзит на стоки от дървесина с произход Русия през Турция, като бе отправена молба за съдействие от страна на турските власти за доказване на произхода и законността на стоките, внос от Турция.

Констатирани проблеми по отношение на контрола и опазването на горските територии.

Продължава да намалява броят на горските инспектори в РДГ, като се отчита и намаляване на лицата назначени за опазване на горските територии в държавните предприятия по чл. 163 от ЗГ.

Недостатъчен брой лица с висше лесовъдско образование, които да са заети с контролната дейност.

Ниската събираемост на сумите по влезлите в сила наказателни постановления поражда чувство на безнаказаност в системните нарушители. Високите глоби за извършените нарушения намалява с 13 % събираемостта.

Натовареност на горските стражари с дейности различни от опазването на поверените им горски територии.

Занижен контрол при извършване на дърводобивната дейност и транспорта на дървесината от страна на собствениците на горски територии и регистрираните в публичния регистър на ИАГ лесовъди.

Недостатъчна ангажираност на собствениците на имоти/физически и юридически лица/ по отношение опазването им, и липса на заинтересованост от тяхна страна по отношение на състоянието им след извеждане на сечта.

Извършване на сеч по реда на ЗОСИ в земеделски земи, притежаващи характеристика на гора по смисъла на Закона за горите и издаване на превозни билети за транспорт на дървесина от имоти, в които такава реално не е добивана.

Населени места с висока концентрация на социално слабо население и високо ниво на безработица.

Разпокъсаност на малките имоти в горските територии и голям брой пътища в тях, което води до затруднения при тяхното опазване.

Планирани действия за подобряване на дейностите по контрол и опазване на горските територии.

Повишаване на квалификацията на служителите и засилване на контрола върху тяхната дейност.

Повишен контрол чрез организиране на масирани проверки в насаждения, в които се добива дървесина, с участие на възможно най-голям брой експерти от ИАГ и РДГ.

Осъществяване на действия с всички заинтересовани институции за ефективно противодействие на извършваните закононарушения в районите с висока концентрация на нарушенията.

Актуализиране на настоящи и разработване на нов софтуерен продукт за дейността на обектите по чл. 206 от ЗГ, както и разширяване на въведените автоматични контроли.

Организиране на съвместни проверки от служители на ИАГ, РДГ и Агенция Митници чрез които да се проверяват оператори по смисъла на Регламент 995/2010, внасящи дървесина и изделия от дървесина, във връзка с Регламент (ЕС) 2022/576 на Съвета от 8 април 2022 година за изменение на Регламент (ЕС) № 833/2014 относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна. Провеждане на обучения по прилагане на Регламент 2023/1115.

При финансова възможност в районите с повишена концентрация на нарушения да бъдат назначени допълнително служители с функции по опазване към съответните ТП ДГС/ДЛС, или да се създаде механизъм за целево финансиране от централните управления на съответните ДП на определен брой служители, които да имат единствено задължение по опазване.

Извършване на засилен контрол на постъпващата дървесина в големите ползватели.

Продължаване на въведената практика за извършване на кръстосани проверки между РДГ, по възможност съвместно със служители на МВР и ИАГ.

По-широко отразяване на резултатите от извършените дейности по контрол и опазване на горските територии, дивеча и рибните ресурси в медиите, за формиране на обществено доверие в дейността на ИАГ и държавните предприятия.

Провеждане на образователни мероприятия в училищна среда на подрастващото поколение за нуждата от опазването на горите чрез така наречената „Горска педагогика“.